

Politisk organisationsöversyn för mandatperioden 2026-2030

Kommittédirektiv

Innehåll

1.	Bakgrund	3
2.	Kommitténs syfte	3
3.	Nämnderna och förvaltningsorganisationen	3
4.	Kommunstyrelsen	4
5.	Uppdraget som förtroendevald	4
6.	Samverkan	5
7.	Tidplan	5

1. Bakgrund

Inför varje ny mandatperiod har traditionen i Gävle kommun varit att fullmäktige tillsätter en särskild kommitté i syfte att se över den politiska organisationen i Gävle kommun. Kommittén, som i rättslig bemärkelse är en fullmäktigeberedning, tillsätts av fullmäktige.

2. Kommitténs syfte

Syftet med kommittén är att den att göra en översyn av hur den politiska organisationen ser ut idag och hur den bör se ut inför kommande mandatperiod. I det arbetet behöver kommittén också beakta hur POG förhåller sig till förvaltningsorganisationen (FOG). Det är viktigt att nämndens ansvarsområde sorterar under rätt sektor eftersom det berör frågor om ansvarsfördelning, ansvarsutkrävande och revisionsfrågor. Den politiska organisationen och förvaltningsorganisationen ska med andra ord vara tydlig, logisk och inte närmare behöva förklaras. Detta är särskilt viktigt i fråga för att kunna bedriva, genomföra och förverkliga politiska önskemål. Vidare ska kommittén analysera och se över om det finns förutsättningar för att också nå ekonomiska effektiviseringar i dess förslag på förändringar i den politiska organisationen.

3. Nämnderna och förvaltningsorganisationen

Tidigare gällde att Gävle kommun gjorde en stark åtskillnad mellan den politiska organisationen och förvaltningsorganisationen. Begreppet ”en förvaltning” myntades: Nämnderna har inga egna organisatoriska förvaltningar, utan ”förvaltningen” låg direkt under kommunstyrelsen. En sådan ordning kan vara svår att förena med kommunallagens regler och intentioner. Utgångspunkten är att varje nämnd själv beslutar i frågor som rör förvaltningen (6 kap. 3 § KL). En ordning där en nämnd sorterar under en viss sektor men där verksamheten på förvaltningsnivå sker på en annan kan vara problematisk.

a. Mot bakgrund av ovanstående ska kommittén

- Analysera hur den politiska organisationen och förvaltningsorganisationen förhåller sig till varandra och utifrån analysen ge förslag på förändringar.
- Analysera och ta ställning till huruvida ett eller flera områden som någon nämnd ansvarar för idag bör fullgöras av någon annan nämnd samt analysera behovet och nödvändigheten av de nämnder som finns idag.

4. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är inte överordnad någon annan nämnd utan har snarare en *särskild ställning* i förhållande till övriga nämnder. Nämnderna är självständiga i förhållande till varandra och beslutar i frågor som rör förvaltningen (jfr. 12 kap. 2 § regeringsformen och 6 kap. 3 § KL). Styrelsen särskilda ställning visar sig i huvudsak i beredningsprocessen inför beslut i fullmäktige, i budgetprocessen och i den uppsiktsplikt styrelsen har över nämnderna. Kommunstyrelsens styrning är både informell och formell.

a. Mot bakgrund av ovanstående ska kommittén

- Överväga om styrelsens ställning gentemot de övriga nämnderna kan behöva stärkas och på vilket sätt det i sådana fall kan ske.

5. Uppdraget som förtroendevald

Politisk styrning genom kommunalråds- och nämndsordförandeuppdrag kan organiseras på olika vis. Gävle kommun har under många år organiserat detta på liknande sätt som idag. Med anledning av detta kan det vara intressant att studera hur politisk styrning sker i andra kommuner och regioner. I exempelvis region Gävleborg kombineras rådsuppdraget med ett presidieuppdrag i en nämnd.

a. Mot bakgrund av ovanstående ska kommittén

- Undersöka modeller för hur styrning och ledning i rollerna nämndsordförande och kommunalråd kan se ut

6. Samverkan

När det är nödvändigt ska kommittén samverka med nämndernas presidier och med berörda delar av förvaltningsorganisationen. De slutsatser som kommittén slutligen presenterar ska remitteras till nämnderna innan eventuella beslut i fullmäktige.

7. Tidplan

Kommitténs arbete kan leda fram till att olika politiska beslut kan behöva fattas. Det kan handla om förändringar av nämndernas reglementen eller i andra typer av styrdokument. Kommitténs övervägande sammanfattas i en rapport där den lämnar sina konkreta förslag på åtgärder.

a. Mot bakgrund av ovanstående ska kommittén

- Senast i juni månad 2025 lämna en skriftlig eller muntlig delredovisning till kommunstyrelsen
- Senast i september 2025 överlämna en rapport över sina förslag till de partier som finns representerade i kommunfullmäktige
- Senast i november 2025 överlämna slutlig rapport till kommunfullmäktige med slutliga förslag